

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia września 2010 r.

LSZ-4101-10-02/2010
P/10/147

**Pan
Tomasz Grupiński
Zachodniopomorski Wojewódzki
Lekarz Weterynarii
w Szczecinie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Szczecinie (Inspektorat) kontrolę w zakresie zapewnienia w latach 2007-2009 bezpieczeństwa epizootycznego kraju.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 4 sierpnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, pozytywnie ocenia działania Inspektoratu w badanym zakresie.

1. W latach 2007-2009 Inspektorat przygotowany był organizacyjnie do realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa epizootycznego kraju. Uregulowania odnoszące się do prowadzenia spraw należących do Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego zostały określone w regulaminie organizacyjnym Inspektoratu, instrukcjach Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii (ZWLW) oraz w zakresach czynności odpowiedzialnych za te sprawy pracowników.

2. W okresie objętym kontrolą Inspektorat prawidłowo wykonywał zadania nałożone ustawą o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt² między innymi poprzez skuteczną realizację 8 krajowych programów zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.).

² Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 ze zm.).

prorowadzenie badań kontrolnych w kierunku 14 jednostek chorobowych. W efekcie prowadzonych zadań nastąpiło m.in. zmniejszenie ilości występowania ognisk: enzootycznej białaczki bydła (ze 189 w 2007 r. do 100 w 2009 r.), salmonelozy drobiu (z 19 w 2007 r. do 8 w 2009 r.), gruźlicy bydła (tylko 3 ogniska w 2007 r.), choroby Aujeszky'ego u świń (7 ognisk jedynie w 2008 r.). Wymienione ogniska chorobowe nie występowały na obszarze przekraczającym terytorium jednego powiatu. W efekcie corocznie przeprowadzanych akcji szczepień przeciwko wściekliźnie nie stwierdzono jej występowania u lisów wolnożyjących.

NIK pozytywnie ocenia koordynację przez Inspektorat działań w ostatnich dniach roku 2008, w związku z wystąpieniem ogniska nisko zjadliwej grypy ptaków LPAI (po dostarczeniu na jedną z ferm piskląt z terenu RFN, gdzie notowane były przypadki nisko zjadliwej grypy ptaków podtypu H5). Uchybieniem w tym przypadku było nie przesłanie do Głównego Lekarza Weterynarii (GLW) w formie pisemnej raportu ADNS o wygaszeniu pierwotnego ogniska tej choroby zakaźnej zwierząt, która podlegała notyfikacji w Unii Europejskiej (UE), co było niezgodne z § 4 i § 5 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wykazu chorób zakaźnych podlegających notyfikacji w UE³. W toku kontroli wyjaśniono, że raport ten przekazano GLW jedynie drogą telefoniczną.

Analiza terminowości i rzetelności przekazywania do GLW informacji o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania, rejestracji, monitorowania i notyfikacji w UE przeprowadzona w toku kontroli na podstawie wybranych 20 dokumentów, wykazała 2 przypadki uchybień w terminowym przekazywaniu raportów ADNS. Raport Powiatowego Lekarza Weterynarii w Białogardzie dotyczący choroby zakaźnej ryb VHS: z dnia 7.05.2008 r. o wyznaczeniu pierwotnego ogniska choroby zakaźnej podlegającej notyfikacji w UE przekazano dopiero po 24 dniach (11.06.2008 r.) zamiast niezwłocznie, a raport przekazany w dniu 2.06.2010 r. o wygaszeniu pierwotnego ogniska tej choroby przesłano powtórnie w dniu 6.07.2010 r. - jak wyjaśniono w toku kontroli - ze względu na problemy z pocztą elektroniczną.

3. W okresie objętym kontrolą Inspektorat posiadał tylko 2 polskie weterynaryjne plany gotowości zwalczania chorób zwierząt na poziomie województwa zachodniopomorskiego: wysoce zjadliwej grypy ptaków (zatwierdzony przez GLW we wrześniu 2005 r.) oraz pryszczycy (opracowany w lutym 2008 r.). Było to niezgodne z przepisem art. 54 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w związku z § 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie planów gotowości zwalczania chorób zakaźnych zwierząt⁴. Przepisy te

³ Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2006 r. w sprawie wykazu chorób zakaźnych podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej oraz zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o tych chorobach (Dz.U. Nr 24, poz. 182 ze zm.)

⁴ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 listopada 2008 r. w sprawie wykazu chorób zakaźnych zwierząt, dla których sporządza się plany gotowości ich zwalczania (Dz.U. Nr 218, poz. 1397).

stanowią, że powiatowy i wojewódzki lekarz weterynarii oraz GLW, w zakresie swojej właściwości, przygotowują i aktualizują plany gotowości zwalczania poszczególnych chorób, a w wykazie - stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia - wskazane zostały 23 choroby zakaźne zwierząt. Ponadto, posiadane przez Inspektorat plany gotowości zwalczania chorób dostosowane do warunków województwa i zawierające elementy wymagane przepisami art. 54 ust. 2 ww. ustawy, nie były corocznie aktualizowane.

W latach 2007-2009 plan wydatków Inspektoratu na zadania związane ze zwalczaniem chorób oraz monitoringiem pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego, został wykonany odpowiednio w: 94,1 %, 86,5 % i 87,0 %. Wydatkowanie kwot niższych od planowanych wynikało głównie z wystąpienia mniejszej ilości ognisk chorób zakaźnych niż zakładano i tym samym wypłaty niższych kwot odszkodowań za zwierzęta padłe lub zlikwidowane w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Badanie prawidłowości poniesionych wydatków (w ujęciu do paragrafów klasyfikacji budżetowej) wykazało, że w 2008 r. ze środków pochodzących z I transzy rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na zwalczanie chorób, sfinansowano zakup akcesoriów komputerowych, w tym programów komputerowych i licencji dla potrzeb Powiatowych Inspektoratów Weterynarii (§ 4750) na kwotę 23.460,40 zł. Mimo, iż wydatek ten uwzględniony był w zarządzeniu Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 3.04.2008 r. w sprawie zmian w budżecie, to jednak ten rodzaj wydatków nie został wymieniony w § 2 pkt 1-13 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie rodzajów wydatków ponoszonych przez inspektoraty weterynarii⁵.

4. ZWLW właściwie nadzorował powiatowych lekarzy weterynarii (PLW) w zakresie monitorowania stanu zdrowia i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt oraz prowadzenia rejestrów podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną. W latach 2007-2009 pracownicy Inspektoratu przeprowadzili corocznie po 19 kontroli okresowych PLW obejmujących m.in. częstotliwości kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną i prowadzenie rejestru tych podmiotów oraz organizacji zwalczania chorób i badań kontrolnych w podległych inspektoratach. Przeprowadzono również w tym okresie odpowiednio: 15, 4 i 8 kontroli sprawdzających, głównie w zakresie wykonania badań monitoringowych.

Badanie dotyczące 10 przypadków wprowadzania zmian w rejestrze podmiotów nadzorowanych wykazało, że Inspektorat terminowo przekazywał do GLW informacje zgodne z danymi przesyłanymi przez PLW.

⁵ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie rodzajów wydatków ponoszonych przez inspektoraty weterynarii (Dz.U. Nr 283, poz. 2836).

5. W 2009 r. na ochronę zdrowia i dobrostanu zwierząt oraz zdrowia publicznego w zakresie weterynarii (zadanie 21.3, podzadanie 21.3.1 – wydatki budżetu państwa w 2009 r. w układzie zadaniowym) Inspektorat wydatkował kwotę 25.995 tys. zł. Miernikami wykonywanych zadań były: liczba przeprowadzonych kontroli w ramach zadania, liczba występowania ognisk jednostek chorobowych objętych zwalczaniem z urzędu i programów ich zwalczania. Inspektorat wykonał 153.136 kontroli tj. o 4,5 % więcej niż planowano w budżecie zadaniowym (146.541), które dotyczyły m.in. funkcjonowania nadzorowanych podmiotów oraz prawidłowości Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt oraz zwalczył z urzędu 226 ognisk jednostek chorobowych, tj. o 51,8 % mniej niż zaplanowano (469) w związku z korzystną sytuacją epizootyczną w województwie zachodniopomorskim.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

1. Opracowanie i aktualizowanie planów gotowości zwalczania poszczególnych chorób zakaźnych zwierząt na poziomie wojewódzkim,
2. Terminowe przekazywanie Głównemu Lekarzowi Weterynarii raportów ADNS o chorobach zakaźnych zwierząt podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej,
3. Wykorzystywanie środków rezerwy celowej budżetu państwa przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt na wydatki określone przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w obowiązujących przepisach.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały.